

Leto IV.

Izhaja vsakega 1. in
15. v mesecu. Letna
naročnina 25 Din, za
inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 9.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

Jesenice, 1. maja 1939

V maju k prerojenju

»Jaz sem cvetlica v polju in roža v dolini...«

Klic maja budi v novo življenje. Pomlad praznuje dneve svoje najlepše pesmi, dneve preobilja, dneve neskalkjenega veselja. Pomlad je na nočnem nebu, pokopanem z bledeimi zvezdami in zalitem s svetlo mesečino, pomlad je v novi lepoti juter, nasičenih s sladko roso, pomlad je v biserni večerni pesmi mladih slavcev. Našo sladko slovensko deželo obseva sonce, drevje in rastline govorijo v siloviti radosti, odpirajo se vonjav prepolne cvetlice, po gozdovih pa buči ptičje petje: »ker zima je že prešla, prenehal je dež in se umaknil, cvetlice so se prikazale v naši deželi«. Ko nas prevzema to močno, novo klijoče življenje, ko nam je roka božja odstrla lepoto nove narave, se nam zdi, kot da bi slišali psalmista: »Ti skrbiš, da žito dobro obrodi. Ti obiskuješ zemljo, jo namakaš in bogatiš. Ti napajaš njene brazde in namakaš razore; z dežjem jo bogatiš in blagoslavljaš njeno rastlinje«.

Nad majnikom je razlit blagoslov božji, nad majnikom plava molitev slovenskih src, nad majnikom se glasi pesem o Mariji: »Kdo je ti, sta, ki prihaja kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izbrana kakor sonce?«

Odkar je v Nazaretu pelo iz ust božjega angela, naj bo pozdravljena in da bo nosila Gospoda ter bo blažena med ženami, je Marija svetinja človeških otrok; odkar je pod križem svojega božjega Sina pomagala pri odrešilnem delu božjem, je postala mati trpečega človeštva in mati vsakterega od nas.

Tej božji in svoji materi so katoliški verniki poklonili mesec majnik. Skozi desetletja so cer-

kve polne rož in razširjajo Marijini oltarji vonjavo šmarnic in pomladnega cvetja. Skozi desetletja se milijoni vernih zgrinjajo k oltarju Marijinem hvalo pet in pomoči prosit. Skozi desetletja poslušajo ti verniki raz lec besedo o Mariji in s kora pobožno in vneto pesem njej, ki je pela v zanosu božjega materinstva: »Moja duša poveličuje Gospoda...«

Slovenci ljubimo Marijo, ker ljubimo svoje matere, ljubimo, ker vemo, da črpajo ljubezen do nas iz Marije, ljubimo, ker se zavedamo, da nas bo Marija po naših materah varovala in ohranjala. V teh težkih dneh, ko nam splošen položaj spleta negotovo bodočnost in je naš jezik v nevarnosti, je bolj kot kadarkoli prej potrebno, da se zatečemo k Njej, po kateri so naše matere tako junaško branile naš jezik in našo narodno samobit. Zaupajmo v Marijo, če zaupamo našim materam.

Ko se bo v majniških večerih luč zahajajočega sonca razlivala kakor zlato čez svet, splakovala nebo, drla skozi polja, kapljala z dreves, zlatila bela čela hišic in bo k šmarnični pobožnosti pozvanjal zvon, tedaj bodo množice pobožnih polnile cerkve in bodo pele s pesnikom:

»Večerni zvon, o mili zvon!
Ko zarja z modre nam višave
zvezdâ naznanja milijon,
naznanjaš ti zemljanom: ave,
ave Maria.«

Tako je bilo, naj bo in bo v življenju slovenskega naroda neumrljiva Beseda naš kaži-pot.

Proračun jeseniške občine

(Dalje)

Ljudsko zdravje.

V to poglavje se vnašajo stroški za plačevanje bolniško oskrbnih stroškov revnih občanov, članov jeseniške občine, ki je samostojna zdravstvena občina. Revni občani se zdravijo pri občinskem zdravniku in dobivajo potrebna zdravila na račun občine brezplačno. V to poglavje spadajo pod posebno postavko tudi stroški za asanacijo vasi, od česar dobe podpore tisti, ki si po načrtih, odobrenih od občine, uredijo gnojnišča, gnojnične jame, hleve itd. Podpore se izplačujejo šele po dovršenem delu, tako da se ta denar potroši res v namenjeno svrhu. Za protituberkulozni dispanzer je votiranih 10.000 din. Ta postavka se v proračunu redno ponavlja. Od leta 1935. dalje ima kuratorij Protituberkuloznega dispanzerja v službi zaščitno sestro, ki vrši službo pri dispanzerju. Poleg dela, ki ga ta zaščitna sestra vrši pri poslovanju dispanzerja, opravlja na poziv obč. zdravnika tudi službo po

navodilih zdravnika v okviru zakonitih predpisov, ki veljajo za samostojne zdravstvene občine. Zdravnik specialist ordinira en dan v tednu za vse občane, in sicer v Protituberkuloznem dispanzerju v bolnišnici Bratovske skladnice.

Socialno skrbstvo.

Izdatki za socialno skrbstvo v občini znašajo 1.238.950 din. Od tega odpade vse kot prispevek ubožnemu skladu občine, razen 10.000 din, ki jih proračun predvideva za podpore dobrodelnim društvom. Potreba tako velikega zneska za socialne namene je utemeljena v dejstvu, da se je začelo graditi zavetišče. Občinski ubožni sklad sam nima zadostnih lastnih dohodkov, da bi kril vse stroške, ki so združeni z gradnjo novega zavetišča. Lastni dohodki ubožnega sklada sami ne morejo kriti vzdrževanja oskrbnin za jeseniške sirote v odgojnih zavodih, hiralnicah, za kritje pogrebnih stroškov in drugih rednih izdatkov za socialne namene. Proračun ubožnega sklada

Z Jesenic

Uprava mestne občine naznanja, da je za plačevanje obč. vodarine po Pravilniku o oskrbi mesta z vodo določen rok od 24. aprila do konca meseca junija. Po tem roku se bodo morali zamudnikom zaračunati po določilih odobrenega preračuna 10% izterjevalni stroški.

Prijava psov in plačevanje pasjih taks se vrši pri občini do 15. maja. Pasje takse so ostale nespremenjene.

Zadruška krojačev in krojačev za radovljiški okraj s sedežem na Jesenicah, je s slavnostnim zborovanjem v Zirovnici praznovala 15letnico svojega obstanka. Med zborovanjem so bila predavanja o strokovnem gibanju in obrtnih razmerah, katerim je polnoštevilno članstvo z zanimanjem sledilo, zavedajoč se težkega stanja, v katerem se obrtnik danes nahaja, v prvi vrsti zaradi neuravnovešenega obrtnega gospodarstva in melojalne konkurence. Potrebo po razširjenju strokovnega znanja je predložil zborovalec strokovni učitelj iz Ljubljane g. Knafelj, ki je nazorno orisal razvojne činitelje kroja in naglašal nujno potrebo po čim pogostejših in strokovno čim popolnejših tečajih. Dopoldanski program je zaključila lepo uspeša razprava o enotnem ceniku, ki naj nudi zdravo podlago minimalnim mezdam, ki žal še danes ne odgovarjajo delovni moči in potrebam posameznikov.

Jedro popoldanskega občnega zbora, ki je bil izredno živahen, je bilo vprašanje starostnega zavarovanja. Tozadnevni predlog, ki je predvideval plačevalni način nameščenskih pokojninskih zavarovanec, je bil odklonjen. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen stari odbor s predsednikom g. Gogalom.

Slovesno izročitev odlikovanja reda sv. Save III. stopnje generalnemu ravnatelju g. Karlu Nootu, je v soboto zvečer, 22. aprila, izvršil sreski načelnik g. dr. Vrečar v prostorih Kazine. Izročitvi so prisostvovali poleg gg. Pra-protnika, Pfeiferja in inž. Klinarja tudi pro-

kuristi, obratni ravnatelji, mojstri in nekaj uradnikov. Ob mnogih napitnicah na g. odlikovanca so mu bile našteje premnoge zasluge in izrečene zahvale za vso pozornost in ljubeznivost kljub težkemu in skrbni polnemu delu na najbolj odgovornem mestu jeseniških železarn, ki je pod njegovim skrbnim vodstvom rezala kruh tisočim pravičnim. Za iskrene besede se je vsem zastopnikom in prijateljem zahvalil g. Noot ter zlasti poudaril, da je vse delo, ki se je skozi dolgo dobo njegovega ravnanja kopiralo, kopiralo kot težka skrb, zmagovala skupno z njim složna in pridna vrsta tovarišev uradnikov in armada kakor mravlje pridnih delavcev. G. gen. ravnatelj čestitamo!

Ali ni to napačno? Stalno je slišati pritožbe, da v ordinacijski sobi bolnice Bratovske skladnice ni vse, kakor bi moralo biti. Če se zdravniški pregledi vršijo točno in pravilno, smo veseli, vsekakor pa ni prav, da tem pregledom stalno prisostvuje neka ženska oseba, ki menda asistira. Že pri pregledih žen in deklet ni to vsikdar vsem prijetno, kamoli moškim, ki so v takih okoliščinah upravičeno nejevoljni. Pričakujemo, da se bo ta nedostatek odpravil čim prej.

Pred dnevi je umrla soproga g. Pristova, podpredsednika železničarskega kluba JRZ. Ob njegovi težki izgubi mu kot svojemu pridnemu sodelavcu in stanovskemu tovarišu izrekamo globoko sožalje. — Klub železničarjev JRZ.

Mohorjeve knjige naročite še te dni pri svojih poverjenikih (v župnih pisarnah). Poverjeničtva morajo namreč zaključiti naročilne pole. Pozneje ne bi mogli za običajno ugodno ceno dobiti zbirke, ki bo razposlana vsem naročnikom v jeseni.

Zahvala. Križ na vrhu Kopavnika, ki se je pred kratkim delno ožgal zaradi nerodnosti nekega prižigalca sveč, je spet renoviran. Vsem, ki so plemenito akcijo za popravilo podprli s prispevki, iskrena hvala.

Občni zbor okrožja ZDD. V nedeljo, dne 23. aprila se je vršil občni zbor jeseniškega okrožja ZDD v Krekovem domu na Jesenicah. Delegati so poslali vse podružnice razen ene, ki je odsotnost upravičila. Iz poročila predsedstva in delegatov je razvidno veliko delo, ki ga je organizacija ZDD v gorenjskem kotu vršila v dobrobit svojega članstva. V zadnjem poslovnem letu je omeniti

kaže, da je občina izvedla širokopotezno akcijo z uresničenjem gradnje lastnega obč. zavetišča. Vsi stroški za gradnjo in opremo bodo znašali 1.600.000 din ter bodo kriti delno iz proračuna na preteklo leto, delno pa iz tekočega proračuna. Dela so se po večini oddala na javnih licitacijah po določenih zakona o državnem računovodstvu. Razen zidarskih del, instalacije centralne kurjave in toplovodnih priprav ter parketarskih

del so bila oddana domačim obrtnikom. Za prva dela domačini niso stavili ponudb.

Dela pri zavetišču so že toliko napredovala, da je stavba pokrita in se bodo v kratkem začela dela za notranjo ureditev. Zgradba bo predvidoma jeseni izročena svojemu namenu. Kljub tako visoko preračunani vsoti za gradnjo zavetišča se bodo vsi stroški krili in plačali iz dohodkov dveh proračunskih let.

Brazde gorenjskih študentov

Naše mesto

Študenti smo tako prepričani o minljivosti svojega stanu, da skoraj nikoli ne znamo gledati stvari s svojega posebnega stališča, marveč sami sebe prehitujemo in se prestavljamo v bodočnost. Res je, naš stan, če ga moremo tako imenovati, ima na sebi toliko prehodnih potez, da ga navadno imenujemo priprava na življenjski poklic, ali vendar smo tudi kot študenti sami svoji s prav posebnimi odnosi do sveta, kakor jih drugi stanovi nimajo. Napak bi bilo torej v nič devati to življenjsko dobo in ji ne priznavati neke avtonomnosti v sprejemanju in ustvarjanju. Na to sem vas hotel spomniti in vam narisati glavne črte študentskega doživljanja narodne skupnosti in vrednot, ki so v zvezi z njo.

Mlad človek, zaprt in vezan na šolo, v kateri in ob kateri se mu razpira svet, veliki dogodki in vprašanja, je ena sama bolečina in trpljenje nastajanja. Ko se otroški pogled v svet izgubi, ko se prvotna celotnost v spoznavanju razruši in mesto lepe jasnosti nastopijo vprašanja, negotovost, dvomi, ko se stvari odmikajo in se začne človek odmikati samemu sebi in je največje vprašanje samemu sebi, tedaj bi si rad spet izklesal podobo sveta in življenja, določil pravo mejo med njim in seboj, vse znova osvojil, vse sam spoznal in doživel, da bi vsako njegovo spoznanje bilo res njegovo, vanj vraščeno in z njim rastoče, ne pa mrtvo blago iz tuje roke. V tem osvajanju, v tem boju za vrednote, ki jih bo veljalo živeti vseskozi, gotovo ni med najmanjšimi vrednota narodnosti, zavest, da pripadam k živi skupnosti naroda. Saj vemo, da se ravno mladi ljudje, študentje toliko ogrevajo za narodni napredek, rast države, za slovanstvo, da se kmalu ostro zavedo slovenstva in se ga oprimejo z vsem navdušenjem. V kopici vprašanj, ki jih študentu s kruto brezobzirnostjo stavi življenje, je kmalu med prvimi vprašanje: Kaj sem, oziroma kaj naj bom narodu? Ko se marsikomu odpro oči in nasproti svojemu domačemu kraju zagleda veličino tujine, ko začuti velikopoteznost in kraljevsko gesto v delu tujčevem, ko spozna njegovo za ves svet odločilno zgodovino, ki je zgodovina samozvesti in resnične kulturne višine, ga vse to s svojim bleiskom prevzame, da pozabi ali hoče pozabiti majhno domovino svojih očetov in zaživi v prostoru velikega sveta. Težko, pretežko se je ustavljati temu miku, ki s študijem in spoznavanjem vedno raste. Kako je vendar internacionalizem sam po sebi umeven, skoraj nujen za vsakega mladega človeka, ki že, ne da bi prej spoznal določno in vzljubil svoj dom, občuduje sijaj tujine in hlastno razkriva v njej nove čudeže človeškega uma, veliki svet, velika dejanja, moč! Tako pozabi na samega sebe, vprašanje slovenstva se mu zapre ali pa ga enostavno reši s preziranjem in malomarno kretanju. Slovenstvo mu je odslej le nadležna nujsnost, ki bi se je bilo treba kmalu znebiti, da ga ne mudi pri velikopoteznem delu. Iz tega zamaknjenja v kraljevski široki svet se

nam že v študentskih letih rodi toliko narodno ravnodušnih, toliko mednarodno usmerjenih in toliko izkoreninjenih inteligentov. Ne rečem, njih zmognosti jim bodo pripravile položaj, njih delo bo morebiti v kakšnem oziru plodno, toda za narod so izgubljeni, ker diha tuji zrak in ne žive v skupnosti z ljudstvom. Ali tudi med tistimi, ki se zavedajo slovenstva, tolikokrat govorijo o njem, bi našel neplodne ljudi, plašne in zaprte v svojem slepem delu. Saj vemo, da je ravno slovenski inteligent, pa naj bo še tako narodno navdušen, še vedno zakopan v knjige in teorijo, v skromno čitalniško delo in še ne zna ustvarjati s kraljevskimi gestami svetkega razumnika, še ne zna osebno ustvarjati in ploditi. Kajti pravo razmerje do svojega naroda je našel le tisti, ki se je z živim osebnim delom vanj vrstel in tako postal zdrav ud v narodnem telesu. Kako pogosto najdemo mladega človeka, ki se je najedel nekaj visokih idej — pobral jih je z najbližje roke — in jih sedaj prodaja okrog, kjer le more. Ne zna jih oživljati, ne zna jih sprejeti v svojo rast, da bi z vsakim dnem postale za novo doživetje, za novo spoznanje bogatejše in z vsakim dnem bolj vezane na vso njegovo osebnost. Tako pa so samo privesek, nekaj slučajnega, mrtvega kamen. Koliko je takih, ki se ne znajo ustavljati miku prvega ugodja in kupijo ideje kjer si bode in tako poceni odgovore na vprašanja, kar jim jih življenje stavi, ne da bi se zagnali vase, trgali iz sebe, dajali iz sebe.

Zato, mislim, je tako imenovano študentsko politično ali socialno delo med narodom zelo nevarno zanj in za druge, kakor je to na nekem svojem predavanju prav poudaril minister Krek. Študentsko mesto je študij, živ, strasten študij, spoznavanje. Z ognjem se mora zagnati v študij narodnih problemov, ki so najbližje poklicu, za katerega se pripravlja, z ljubeznijo mora opazovati in doživljati in spremljati življenje okrog sebe. Ne v tistem ponižnem suženjskem smislu, kakor smo ga omenili prej. »Treba je, da smo gospodarji resnice in ne njeni sužnjji,« pravi v nekem svojem članku znameniti španski pisatelj Unamuno. Čeprav je v tem stavku še toliko paradoksnosti, vendar mislim, dobro izraža tisto temeljno razmerje med nami in našimi veliki idejami. Ne da jih hranimo in varujemo in malikujemo kakor suženj gospoda, marveč da jih živimo, v vsekdanosti ostvarjamo, to je naša naloga! Ne kopčimo si znanja in spoznanj zaradi njih samih, marveč zaradi življenjske vrednosti, ki je v njih.

Študentsko prizadevanje, njegovo znanje je pač vezano na kraj, na čas, ne more živeti brez tal in zraka, brez množice prav posebnih stvari, ki ga določajo, ne more viseti samo v sebi, v svoja lastni samovolji. Izgiblje se pa tudi druge skrajnosti, namreč prevelikega utilitarizma. Študent je delavec za narod kot študent: vsaka, še tako majhna dolžnost, ki jo izpolni, vsako delo iz dobre volje in pogumnega napora, vsak napet študij, vsako na novo pridobljeno spoznanje po-

sameznikovo pomeni v delu za narod morebiti veliko več kot še toliko povprečnih in posiljenih političnih debat ali govorov, ki so le sad zadrege in ne notranje nuje. To predvsem sem hotel poudariti. Narod ni megljena skupnost, davni okras v naših besedah, lepa rima v naših domoljubnih pesmih, marveč čisto določena vsota posameznikov, ki se vsak trenutek v svojem delu zavestno odločajo zanj. Če smo se znali odreči miku vršinskega internacionalizma, če smo se vzgajili v resne delavce v svojem poklicu, smo s tem povečali narod, ga moralno dvignili in s tem neposredno dvignili svojo okolico. Nikakor ne bomo vsi mladi ljudje politiki ali voditelji ali ne vem kaj, predvsem bomo zrele osebnosti na svojem mestu. Potrebno je tudi, da se dijaki zanimajo za politično življenje in ga proučujejo. Ni politika zlo, katerega naj se človek ogiba, ampak politika je del človekovega življenja. Dijaki kot bodoči voditelji naroda morajo poznati tudi politično življenje, da ne bo nepoznanje politike v bodoče vzrok propada našega naroda.

Vsakdo izmed nas mora prej ali slej začutiti zvezo z narodom, mora prej ali slej priti do odločilnega trenutka. Za narod se odloči že takrat, ko se odloči za pravi idealizem. Nam je že kot katoličanom dan božji idealizem, večni idealizem Kristusov, ki z brezmejno lučjo osvetljuje in vrednoti življenje. Neprestani zagon,

upanje vsaj v poslednji uspeh, živa vera v vez milosti med ljudmi, v vsem tem se razlikujemo od toliko pesimističnih in toliko ciničnih študentov. Mi hočemo biti večno mladi v svoji veri v uspeh vsakega dobrega dela, vsake dobre misli, v večnosti smisel vsega majhnega in revnega, v večnostni smisel naroda in vse usode. Ni nas brez namena Bog postavil prav v ta kraj, prav v ta čas, ne, določil je naše naloge in naprej videl njih veliki delež na skupnosti. Posebno kot katoličani smo dolžni delati za narod, ker nas veže velika odgovornost pred Bogom.

Če smo v tem kratkem razmišljanju določili nekaj prav posebnih potez v študentovem odnosu do naroda, nismo hoteli poudariti kakršne koli prednosti študenta pred drugimi stanoviti. Nasprotno, hoteli smo poudariti skupnost v delu za narod: vsak stan v svojem, vsak človek na svojem čisto določenem mestu, to je enotnost, medtem ko je enobarnost ena sama zmeda. V tem delu nas veže medsebojno razumevanje, zaupanje in zavest, da se kot živa narodna skupnost notranje dvigamo, da iz dneva v dan zorimo in stopamo kot narod na svoje od Boga določeno mesto, da je naša usoda — ne gnitje in propad, marveč rast, vesela rast v vsakem izmed nas, v skupnosti. V tem brezmejnem upanju si podajamo roke.

zlasti uspešne intervencije lanske leto ob velikih redukcijah pri KID. S hvaležnostjo se je omenjala zlasti naša oblast, ki je delo ZZD v korist delavstva izdatno podpirala. Občni zbor je z odobravanjem vzel na znanje poročilo o spremembah v Delavski zbornici v Ljubljani in upa, da bo nova skupščina in nova uprava uspešnejše zastopala delavske koristi. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor z dosedanjim predsednikom tov. Azmanom Francetom.

Prvi maj, delavski praznik, proslavijo člani ZZD na Jesenicah s skupno sv. mašo na Savu, ki se bo brala za rajne člane ZZD, in nato s skupnim izletom na Črni Vrh. (Iz pisarne ZZD na Jesenicah.)

Mestni avtobus na Jesenicah. Že večkrat je bilo slišati, da namerala jeseniška občina uvesti avtobusni promet na svojem teritoriju. Meseca aprila je o tem razpravljala in sklenila občinska uprava, da poseben odbor pripravi vse potrebno za novo občinsko podjetje (izposlovanje koncesije, sestava voznega reda itd.). Imamo vtis, da bo občinska uprava z uvedbo avtobusnih voženj zelo ustregla domačemu in tujskoprometnemu občinstvu. V sezoni bo avtobus redno vozil tudi k Sv. Križu, sicer pa med Hrušico in Savo.

Birmovanje na Jesenicah. Obisk škofa in birmovanje na Jesenicah bo v soboto in nedeljo, dne 20. in 21. maja. Škof dr. Gregorij Rožman pride že v petek, dne 19. maja zvečer. Sprejem bo pred cerkvijo. V soboto obišče prevzvišeni šole. Birma bo v nedeljo.

Mestno zavetišče na Plavžu bo kmalu dograjeno. Konec aprila je bilo že pokrito (z bobrovcem). Stavba dela mogočen vtis. Lahko rečemo, da stoji na najlepšem prostoru na Jesenicah.

Popravek. V zadnji številki našega lista je tiskarski škrt zagrešil pomoto v naslovu drugega članka na prvi strani: »Dajmo prostora mladini.« Pravilno bi se moralo glasiti: »Dajmo prostora pomladici, kar so že sami razumeli tisti, ki berejo ali prejemajo »Tovarniški vestnik«.

Dovje

Za praznike je prosvetno društvo uprizorilo Finžgarjevo narodno igro Divji lovec. Dvorana je bila nabito polna, kar dokazuje, da se po-

Godina Jože:

V znamenju zelene kravate

(Konec.)

XIV. Za zapore sposoben.

Menda je bilo že opoldne, ko se neskončno čakanje vendar pretrga s pozivom v sosednji sobo. Policijski uradnik g. Vrečar mi prijazno ponudi stol in se vsede k mizi, na kateri je imel debelo mapo aktov. Odpre in vzame v roke prvi papir: »Včeraj ste bili na Cemšeniku z večjo skupino z avtobusom.« Kar gledal sem. »Ali je vse to, kar je v mapi o meni?« sem vprašal. »Da,« mi je smeje odvrnil. No, lepa reč! Za važnega me pa smatrajo, da se jaz v največji domišljavosti ne bi sam sebi zdel. In nato sva začela premetavati ne samo Cemšenik, ampak vse tiste nedolžne slovesnosti ob priliki proslav dr. Korošca, Kamnik, Homec, Komenda, Mengeš, Domžale, Cemšenik in še celo zloglasni Senčur. Pripovedoval sem, da je g. Vrečarja gotovo roka bolela od dolgega pisanja.

Najino pomenkovanje prekine stražnik, ki pride povedati, da naj grem k zdravniku. Torej so vendar ustregli moji želji po zdravniku! G. Vrečar mi pa pojasni, da me bo kar g. dr. Avramovič, policijski zdravnik, pregledal. Prav, sem si mislil, bo vsaj zastoj. — G. Avramovič je ordiniral v prtiličju. Na hodniku spodaj sem opazil g. kaplana, sedanjega župnika Vavpotiča, ki se je z dežnikom sukal po hodniku med policijskimi agenti. Pozdravil sem ga in on je odzdravil z nasmeškom, ki ga nisem razumel, ali je odkritosrčen ali samo navidezen, ali znači morda tisto, čemur pravijo Nemci Galgenhumor. Ker sva se potem kmalu videla v zaporu, sem mnenja, da bo zadnja označba najbolj odgovarjala. Pri gosp. Avramoviču sem bil sam. Stražnik je čakal zunaj na hodniku. Velel mi je sestiti se in sleči gornji del telesa. Vprašal me je, če sem kaj bolan. Razložil sem mu vso revščino mojih pljuč, živcev in želodca. Mož me je mirno poslušal, nato pa začel trkati po hrbtu, prisluskovati itd., kakor je to tako zelo običajno pri vseh zdravniških ordinacijah. Nato sem moral meriti vročino. Pa sem takoj omenil, da jaz navadno nimam vročine. Če imam količkaj čez 37, da je to pri meni vedno bilo že zelo resno znamenje in navadno združeno s pojavi krvi iz pljuč. Nato mi je štel pulz žile. Končno mi je velel, naj se oblečem. Poslovil sem se in pred vrati čakal skupaj s stražnikom. Čez čas odpre vrata in izroči stražniku polo papirja. Stražnik prebere in nato kreneva spet gor k zaslišanju. Na stopnicah vprašam, kaj je ugotovil g. Avramovič. Spremljevalec mi izroči izjavo: Kar sami jo preberite: »...Preiskal sem... vročina normalna, pulz normalen, za zapore sposoben.« Zadnje tri besede sem glasno in smeje prebral. Zdaž šele mi je bilo vse jasno...

Z g. Vrečarjem sva nato kar jasno govorila. Povedal mi je, da pojdem v policijske zapore v justično

palačo, da je tam že več duhovnikov, da ne bo tako hudo itd. »Prav,« sem odgovoril, »toda po cesti vam napravim škandal, če me žene s policaji.« — »Ne, nel Saj gre z vami agent v civilni obleki, kot da ne bi nič bilo.« Rekel sem mu še, da moram iti nekam h kosilu, ker še nisem kosil, ura pa je bila že tako okrog dveh popoldne.

Z agentom sva nato šla mimo hotela Union, kjer sem še kosil, agent pa poleg mene sedel. Naročil sem mu pivo, da ni pregrdo izgledalo. Nato sva vstopila skozi tista močna vrata justične palače na Miklošičevi cesti... Devet dni sem bil skupaj z drugimi šenčurškimi »zločinci« zaprt v Ljubljani, zatem pa skoro dva meseca v Belgradu v preiskovalnem zaporu. Toda o vsem tem imamo že podroben opis dekana g. Matija Škrbca v knjigi »Šenčurski dogodki«.

Konec meseca julija sem bil iz zapora izpuščen. Velika šenčurska obtožba me omenja, toda na zatožno klop nisem prišel. Le kot »svobodnjak« sem prisostvoval znamenitemu šenčurškemu procesu, ki se je vršil februarja naslednjega leta pred državnim sodiščem v Belgradu in pri katerem je bilo več tovarišev zaradi krivega pričevanja priči po nedolžnem obsojenih. Ves čas med enotedensko razpravo pa je ležal na dolgi mizi sedmerih strogih sodnikov zavitek lepih novih zelenih kravat. Tu na tej mizi so zelene kravate zadnjikrat igrale važno vlogo. V slovenski politični zgodovini bodo vedno ostale kot znak velike slovenske zavednosti našega naroda in velike propalosti nekaterih narodnih odpadnikov.

Cerkveni vestnik

Rojstva: 3. aprila: Alojzij Mesarič, sin Neže Mesarič iz Hrušice; Mercina Marija Reicharh, hči cigana, Savsko nabrežje. 4. aprila: Avguštin Boris Tancar, sin dr. Avgušтина, zdravnika na Jesenicah. 5. aprila: Vincenc Kobentar, sin Franca, tov. delavca, Hrušica. 13. aprila: Hermina Potočnik, hči Alojzija, tov. delavca, Pod Mežakljo. 16. aprila: Stanislava Katarina Živic, hči Stanislava, krojaškega mojstra, Hrušica. 20. aprila: Friderik Poženel, sin Antona, tov. uradnika, Slomškova 9. 22. aprila: Stanislava Marinšek, hči Franca, tov. del., Ukova 8.

Smrti: 4. aprila: Alojzij Mesarič iz Hrušice, star 1 dan. 2. aprila: Krive Terezija, vdova, Hrenovca 1, stara 75 let. 20. aprila: Tomaž Lončar, tov. del. v poklju, Jesenice, star 71 let.

deželsko ljudstvo še vedno rajši zateka k zdravemu kulturnemu izvoru, iz katerega diha klena narodna miselnost in zdrav duh. Igralci so svoje vloge častno podali in tudi režija je bila na dostojni višini podeželskega odra. Tako naprej in še več takih predstav nam dajte.

Fantje-rekruti so se tudi pri nas veselo poslovili. Med njimi sta tudi dva dobra igralca in pevca, ki ju bomo zelo pogrešali pri društvenem delu. Prirejen jim je bil posloven večer, na katerem so prejeli kopico dobrih nasvetov in bodril z željo, naj se vrnejo nazaj za skušnjo krepkejši, sklesanega in nespremenjenega prepričanja.

TFO

Odsekovne tekme Triglavskega fantovskega okrožja za leto 1959. se neprekinjeno v nedeljo, dne 7. maja na sedežu okrožja na Jesenicah, Krekov dom. Vsi odseki se morajo v celotni postavi javiti na določeni dan najkasneje do 8. ure zjutraj predsedniku sodniških zborov. Odsek, ki ne bo tekmoval, se takisto sodi po tekmovalnem Pravilniku za l. 1959. — Odbor TFO.

Vse pisarniške in knjigovodne potrebščine v trgovini Krekovega doma

Politične vesti

Naš poslanec dr. Albin Šmajd se je v drugi polovici meseca aprila večkrat mudil na Jesenicah in sprejemal stranke. Poslušal je želje in pritožbe svojih volilcev ter po možnosti pomagal. Dvakrat je v spremstvu tukajšnjega javnega življenja in delavstva obiskal vodstvo tovarne ter se prvič informiral o položaju naših ljudi pri tovarni, drugič pa interveniral za svoje volilce, ki so bili odpušteni. Opozoril je vodstvo tovarne na zapostavljanje mnogih naših delavcev ter zahteval pravično postopanje. Iz prvih virov je skušal dobiti pojasnila o vzrokih zadnjih odpustov ter že ob tej priliki poudaril, da ima vtis, da so se redukcije izvršile enostransko in v več primerih kričeče nesocialno. Gospod poslanec zbira sedaj material zlasti pri organizaciji ZZD, da izvede nato kar najmočnejše intervencije.

Občni zbor JRZ za Jesenice se vrši v prvih dneh meseca maja. Vršiti bi se moral že konec aprila, toda ker je bil naš poslanec g. dr. Šmajd nenadoma poklican v Belgrad na sejo vodstva kluba poslancev JRZ, se je odložil do njegove vrnitve. Na občnem zboru poda g. poslanec poročilo o položaju naše notranje politike.

Občni zbor JRZ. Večina organizacij JRZ v našem okraju je imela že svoje občne zборе. Povsod je bila udeležba zelo velika. Poslanec dr. Šmajd je skoro na vseh poročal o položaju. Volilci z velikim navdušenjem odobravajo delo naših poslancev in našega narodnega vodstva.

Jeseniška dobrodelnost

K občnemu zboru Vincencijeve konference dne 19. aprila 1959.

V času, ko vlada na svetu zlasti skrito sovražstvo, ko govori vse o miru in ljubezni, misli pa na vojsko in krivico, ima človek še posebno utego, če ima priliko ugotoviti, da duh sovražstva vendar ni zajel vsega človeštva, ampak da se pod tem božjim soncem razvija in goji tudi resnična požrtvovalna ljubezen do bližnjega. Če je ta ljubezen skrita in se kaže prav za prav samo tedaj, ko drugače svojega namena ljubezni doseči ne more, je resnično toliko bolj pristna. Ljubezen do bližnjega pa ni samo

v sladkih ljubeznivih besedah. Besede o ljubezni brez del ljubezni bi bile po apostolovih besedah brneč bron ali zveneče cimbele. Ljubezen je dobrotljiva, ljubezen ne išče svojega. Tudi vera brez dobrih del ni nič. »Kaj pomaga, bratje moji, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ali ga more vera rešiti? Ako sta brat in sestra brez obleke in nimata vsakdanjega živeža, pa jim kdo izmed vas reče: Pojdita v miru, pogrejša se in nasitita — pa jim ne daste, kar je potrebno za telo, kaj to pomaga? Tako je tudi z vero, če nima del: sama zase je mrtva.« (Jak 2, 14—17.)

Po velikem vzorniku prave krščanske ljubezni sv. Vincenciju Pavelskem izvršujejo dela krščanske ljubezni do revežev člani in članice Vincencijeve konference. Jeseniška konferenca je v sredo, dne 19. aprila v dvorani Krekovega doma polagala račun o vidnih delih krščanske ljubezni do jeseniških siromakov. Če ima kakšen kraj siromake, jih ima delavski kraj kakor so Jesenice. Na občnem zboru smo videli, da je Vincencijeva konferenca tako rekoč skrito pred očmi javnosti nasitila stotere lačne in premnoge oblekla in obula. Konferenca šteje 226 članov, ki plačujejo mesečno članarino po 2 ali 5 dinarjev. Nekateri tudi po 10, 20 in 30 din. Najbolj vidna dobrota, ki jo nudi Jesenicam Vincencijeva konferenca, je dnevno zavetišče v Krekovem domu, katero obiskuje 40 otrok. 12 revnih jeseniških otrok dobiva dnevno kosilo. Mnoge družine in posamezniki so dobivali v teku leta podporo v živilih in nekaj tudi v denarju. Revne družine z malimi otroci so dobivale zlasti mleko. Na vsaki izmed 15 sej v zadnjem poslovnem letu so se delile (določale) podpore v blagu in hrani in tudi v denarju. Konferenca je delila te darove s krščanskim srcem, ki gleda samo siromaštvo, gleda samo človeka in ne vpraša, kakšne stranke ali svetovnega nazora je potreben.

Za božič je konferenca obdarila 75 siromakov, za velikonoč pa 60.

Svoje izdatke je konferenca krila s članarino in darovi. Med največjimi dobrotniki je predsednik senata kraljevine Jugoslavije dr. Anton Korošec, dalje KID in nekateri jeseniški trgovci, mesarji in peki. Nekaj dohodkov je prišlo tudi od prireditev konference (cvetlični dan, božičnica, materinska proslava, srečolov).

Poravnajte naročnino za naš list!

**Varno
naložite svoj
denar!**

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obrestuje vse stare in nove vloge po 4%. Nove vezane pa po 5%. Vaš denar je varno naložen pri njej. Zanj garancirajo hranilnične rezerve, kakor tudi vsi zadržni člani z vsem svojim premoženjem. Najmanj stokratna je ta garancija.

Iz uredništva

K-ju. Članek, ki ste ga poslali z željo, da bi se ga ne popravljalo in prav nič črtalo, ne moremo priobčiti iz preprostih razlogov: je prestar, nerazumljiv in kolikor bi ga kdo doumel, toliko bi napravil škode. Tudi na Vaše ponovno vprašanje, kdaj »bo moja pisarnja zagledala beli dan«, ne morem drugega kot odgovoriti, da ga dobite pri meni popolnoma nedotaknjena, da vam bo spomin na prvenca čistejši in vzpodbudnejši. Pozdrav.

Važno obvestilo!

Izšla je zanimiva brošura pod naslovom »Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti« z zelo pestro in poučno vsebino, ki bo zanimala vsakogar. Ta brošura daje odgovor na vsa sodobna gospodarska vprašanja. Vsakemu človeku — delavcu, kmetu, uradniku, obrtniku ali trgovcu, prav vsakemu bo knjižica prav prišla in vsak bo dobro storil, ako se bo ravnal po nasvetih, ki jih bo našel v njej. Odločili smo se poslati to knjižico — do nadaljnjega — brezplačno vsakemu, ki nam pošlje svoj naslov in znamko za 1 din za poštnino: Pišite še danes na »Moj Dom«, Ljubljana, Dvořakova ul. 8.

Za elektriko

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markež

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

Pijte in jejte poceni in dobro

Kdor hoče poceni jesti,
pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti,
se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni piti, mora priti

v Katakombe

Belo namizno
vino din 10.— liter